Nro. 199.

DZIENNIK

PATRYOTYCZNYCH POLITYKOW W LWOWIE.

Dnia 27go Listopada 1794.

Gazety CXCII.

AUSTRYA.

Zdarzenia woienne.

Jenerał kommenderuiący we *Włoszech* Graf de *Wallis* donosi z *Acqui* pod 3. Listopada, że czas niepogodny przymusił go do rozlokowania po zimowych kwaterach woyska tak: że większa część w iednym, a reszta w 2. marszach do *Acqui* sprzyspieszyć może.

Batalion 1. nieprzyiacielſki nadeszły z *Nicyi* maſzerował przez *Ventimiglia*, a dnia 29. miał drugi maſzerować. W *Vado* oczekuią 4 batalionów, które przez *Finale* maią przybydź.

Z Relacyi nadeſłaney przez Jenerała *Clerfayt* pod 5. Liſtopada okazuie ſię; że podług uwiadomienia nadeſłanego od Xięcia Orani do główney kwatery *Merheim* forteca Hollenderſka *Venloo* dnia 27. Października przez Kapitulacyę nieprzyiacielowi ſię poddała. Garnizon nie tylko otrzywał wolne wyiście, ale nad to, prócz tego, że pozwolono wziąć mu z ſobą armaty, od tegoż momentu nawet przeciw *Francyi* może woiować, i tylko ieden był położony warunek, że w *Nimwegen* nie może woiować.

Podług Relacyi dalſzey pod 10. Liſtopada, Xiąże *d'York* za rzecz potrzebną oſądził opuścić fortecę *Nimwegen*, i ściągnąć do kupy armię *Angielſką*. Podobnież nadeſzedł Rapport od Jenerała *Klebeck*, z 5. batalionami C. K. woyſka w *Maſtrycht* konſyſtuiącego podług którego, gdy nieprzyiaciel bezprzeſtannie miaſto i mury z 7. bateryi wielkich, a 120. wielkich dział dniem i nocą bombardował, i ogniſtemi zarzucał kulami, tak, że wielka część domów, i

ma-

magazyn wielki żywnością napełniony w perzynę obrócone zbſtały; a gdy niektóre naſze bateryе z gruntu z demontowane były, i w wale głownym w 3 mieyſcach nie mały był zrobiony wyłamek, i gdyby ieſzcze przez 2. dnie mury bardziey były uſzkodzone i wyłamki rozſzerzone nieprzyiaciel miał w zamiarze przypuścić głôwny ſzturm z 30,000 woyſka; z tych miar miaſto i forteca *Maſtrycht* przez Kapitulacyę tym ſpoſobem ſię poddała, że C. Królewſki i Hollenderſki Garnizon otrzymał wolne wyiście tak iak niegdyś garnizony w fortecach *Valenciennes* i *Conde* zoſtaiące.

TURCYA.

Z *Carogrodu dnia* 25. *Września.*

Wątpić iuż nie można, że Porta czyni przygotowania do woyny. Wſzyſtkie okręty, tak liniowe, iakoteż fregatty, iakie tylko ſię znayduią naprawiaią.

Wydano także roſkazy budowania 100. batów armatnich, które wſzyſtkie aż do Marca maią bydź gotowe. Prócz tego ieſt pewna: że Porta w *Multanach*

i na

i na *Wołoszczyznie* zboże w rekwizycyę wzięła, i że wszystko do oznaczonych na to magazynów musi bydź zwożonem, tak, że poddanym nic więcey się nie zostawia, iak tylko tyle ile koniecznie do utrzymania życia potrzeba. W krótce więc oczekuią ściągnienia woyska w owe okolice. Tu częste się odprawuią konferencye, tak w Dywanie samym iakoteż z zagranicznymi Ministrami, a szczególnie i naysekretniey z P. *Deschorsches*.

HOLLANDYA.

Doniesienia z *Hagi* pod 27. Październiką zawieraią w sobie: że *Greffier* Stanów ziednoczonych P. de *Fagel* dnia tego z zleceniami od Stanów odiechał do *Londynu* bardzo spiesznie; zkąd tam sobie podchlebiaią nadzieią blizkiego pokoiu, ponieważ podróży tego Ministra zamiarem bydź ma: uchylenie wszystkich trudności, któreby w *Londynie* bydź miały względem zawarcia pokoiu.

Stany *Hollenderskie* deliberowały nad proiektem powszechnego oblania wodą kraiu, i miały odrzucić toż większością głosow.

Po-

Pozoſtali w *Herzogenbuſch* emigranci *Francuzcy* byli wſzyſtcy pozabiiani. Fortece *Venloo*, *Grave*, *Heusden* równie ſą zagrożone. Dezerterowie zapewniaią: że Francuzi w wnątrz kraiu Rzeczypoſpolitey naſzey zamyślaią mieć zimowe kwatery.

FRANCYA.

Na Seſſyach Konwencyi dnia 27. 29. 30. i 31. Października czytane były różne Relacye od armii nadeſzłe.

Dnia 27. udzielone były przez Telegraf bliżſze nie które okoliczności tyczące ſię opanowania 4. w *Hollenderſkiey Flandryi* fortec *Hülſt*, *Philippine*, *Axel*: i *Terneuſe*. Na teyże Seſſyi czytano Liſt Reprezentanta ludu *Gillet* z *Petersheim* od *Maſtricht*, i drugi piſany od Jenerała *Jourdan* z *Kolonii* obydwa pod 3 *Brummaire* (24 Października), w których donoſzą o wzięciu *Koblenz*. Jenerał *Marceau* tam kommenderował woyſka Francuzkie.

Razem oznaymiono także o wzięciu *Geldryi i Kliwii*.

Delmas, który imieniem Deputacyi ocalenia te donieſienia czynił oddał:

„Roz-

„ Rozgłoſzono: iakoby naſz Rząd zamyślał armie nazad pociągnąć, z tych tu przywiedzionych Relacyi okazuie ſię przynaymniey, że armia nic o tey taiemnicy nie wie.

Tenże ſam daley proiektował, ponieważ Francuzka armia teraz znowu ku *Moguncyi* ſię zbliża: aby *Merlin de Thionville*, który był niegdyś deputowanym w *Moguncyi*, i tę okolicę ma ſobię dobrze wiadomą, iako Reprezentant ludu na tych miaſt udał ſię do armii oblężenia, a to Konwencya dekretowała.

Dnia 29. donióſł Telegraf, że dnia 6 *Brummaire* (27. Października) forteca *Hollenderſka Venloo* nad rzeką *Mozą*, po 4dniowém oblężeniu poddała ſię, Garnizon z honorami woiennemi wymaſzerował, to mieyſce bynaymniey nie uſzkodzone, i ieſt ſtanowiſkiem naywiękſzey wagi.

Na zaiutrz czytał *Thüriot* nadeſzłe Relacye od armii zachodnich Pyreneów piſane przez Jenerała *Moncey*, i Reprezentantów ludu *Carreau* i *Baudot z Eguy* pod 21 Października, z których ſię okazuie: że Jenerał miał Plan pozycyę *Hiſzpańſką w Nawarze*, w okręgu 80 zamknąć, i ze wſzyſtkich ſtron razem attakować. *Hiſzpanie* mieli do 7,000.

woy-

woyſka regularnego, 8,000. chłopów uzbroionych, wiele artylleryi, i byli przez naturę i ſztukę zewſząd dobrze oſzańcowani. Attak wſzelako przypuſzczony był od Francuzów dnia 20. Października. z taką zapalczywością, i tak nieſpodzianie. że *Hiſzpanie* z wſzyſtkich ſtron byli zamieſzani. że iednak iedna naymocnieyſza kolumna Francuzka od *Lanz* maſzeruiąca zbłądziła i zapóżno nadeſzła była; znaleźli mieyſce ucieczki. Wſzelakoż ſpoźniona kolumna napadłſzy na uciekaiących mocno ich raziła. Przy wyſłaniu Relacyi ieſzcze wiele dywizyi ścigało *Hiſzpanów*. Ci iednak tym czaſem mieli iuż narachowaną ſtratę 2,000. w zabitych wziętych w niewolę, a prócz tego 50. armat z wozami ammunicyinemi, wielka liczba broni ręczney, i bagaże doſtały ſię Francuzom w zdobyczy.

Francuzi opanowali wſzyſtkie ſtanowiſka od nich opuſzczone, Królewſką fabrykę broni w *Jratie*, fakrykę armatnią w *Eguy i Orbinętte*, które ſzacuią na 25 millionów *Limiów*, i awanſowali aż do *Pompeluny* miaſta ſtołecznego *Nawarry*, od ktorego odcięte ieſt *Hiſzpańſkie* woyſko.

Dnia 31 opebrała Konwencya Liſt Reprezentantów ludu Lacombe *St. Michel*

chel i Bellegarde, które zawieraią w ſobie ſzczególnieyſze niektóre okoliczności ści o zdarzeniach dnia 19. Paździerńika przy *Nimmegen* (fortecy Hollenderſkiey). ,, Po wzięciu *Herzogenbuſch*, mówi ſię tam, gdy nieprzyiaciel ſądził, że my ſię przez *Mozę* przeprawiać będziem, tak ſię po nad tę rzekę rozlokował, aby wſzędzie przeprawie naſzey *mogli* czynić tamy. Gdyśmy nie mieli pontonóm, dla przeprawienia ſię zbroynym ſpoſobem przez tę nie małą rzekę, użyliśmy Strategemmatu. Udaliśmy iakobyśmy chcieli przeprawić ſię przy *Grav* z iedney ſtrony, a z drugiey attakować wyſpę *Bommel*. Tak nieprzyiaciel zoſtał oſzukany. Sciągnął on ſwą ſiłę ku wſpomnioney wyſpie. Tym czaſem wſzyſtkie ſtatki, któreśmy mieli zgromadziliśmy iak naſpieſzniey koło *Tefelend*, zrobiliśmy w nocy moſt, a na zaiutrz ſtała iuż armia naſza między *Mozą i Waal* rzekami. Tak więc attakowaliśmy nieprzyiaciela, 50. w niewolę, 4 armat, i 1. chorągiew w zdobyczy ſię doſtała. Po tak emigrantów *Rubana* zoſtał zupełnie znieſiony.